

10 jaar ECCCESS: terugblik en vooruitblik naar de toekomst van de kinderopvang

Janneke Plantenga, Universiteit Utrecht
J.Plantenga@uu.nl

Aard van de bijdrage

Twee opmerkingen vooraf...

“Kinderopvang is een vak. Kinderopvang is ook een stelsel. En kinderopvang is een normatief en ideologisch onderwerp”.

(Bijlsma / Jellesma / Van Gulp in: ESB 23 november 2023)

ECCESS staat voor ‘Early Childhood Care and Education in a Sustainable Society’. “Onder deze naam presenteert een groep onderzoekers van de Universiteit Utrecht (Departement Educatie & Pedagogiek en School of Economics) hun meest recente werk op het gebied van het jonge kind”.

Aard van de bijdrage

Structuur van deze bijdrage:

- Terugblik op 10 (11) jaar ECCCESS;
- Wat hebben we geleerd; wat valt op?
- Hoe plaatsen we ons onderzoek; wat is de omgeving?
- Welke vragen resteren er nog in de toekomst?

Terugblik 10 jaar ECCESS (1)

	datum	titel	bijzonderheden
1	12-12-2012	Introductie samenwerkingsverband; presentatie eerste onderzoeksresultaten	Samenwerking gestart in 2010
2	05-11-2013	Developmental, Educational and Economic Benefits”	Internationale sprekers → BBMP
3	30-11-2014	Voor- en vroegschoolse opvang en educatie in de 21 ^e eeuw.	Echo van WRR publicatie over lerende economie.
4	03-11-2015	Kwaliteit, curriculum en welbevinden in de opvang en educatie van peuters en kleuters.	Kathy Sylva als gast
5	10-11-2016	Diversiteit, inclusie & integratie in voorschoolse voorzieningen	Diss Martine Broekhuizen

Terugblik 10 jaar ECCESS (2)

	datum	titel	bijzonderheden
6	9-11-2017	Effecten van organisatie en stelsel kenmerken op de pedagogische kwaliteit.	Focus op nieuwe (aanstaande) wetgeving IKK
7	14-11-2018	Muren doorbereken: samenwerking in educatie partnerschappen.	Opvang, (voor)school en thuis
8	28/29-11-2019	Equality & Inclusion conferentie. ELS/ISOTIS/ECCESS	2-daagse conferentie in TivoliVredenburg
9	11-11-2021	Vernieuwing van het pedagogisch-educatieve ecosysteem van kinderen.	2020: Corona
10	10-11-2023	Samenwerken met ouders en de lokale gemeenschap in het pedagogisch-educatieve ecosysteem van kinderen.	2022: 'klein' ECCESS

Wat hebben we geleerd?

NB: interdisciplinair veld en groeiend onderzoeksdomein.

Nieuwe woorden: ‘universele programma’s’, ‘het pedagogisch-educatieve ecosysteem van kinderen’;
→ er ontstaat een gemeenschappelijke taal.

Internationale uitwisseling van onderzoeksresultaten;
→ er ontstaat gedeelde kennis.

Proces van volwassenwording; verg. ESB kinderopvangdossier van 81 pagina’s!

Wat valt op?

Veel nadruk op samenwerking / integratie:

- binnen de partijen in het eco-systeem;
- binnen het stelsel;
- binnen de wetenschappelijke tradities.

Er wordt op verschillende niveaus onderzoek gedaan: op stelsel- ; organisatie; en individueel niveau.

Sterke nadruk op betekenis van VVE / KO voor kind, in lijn met verschuivende focus in internationaal onderzoek.

Omgeving van ECESS

Academische omgeving:

Onderzoeksprogramma gefinancierd door:

- EU: CARE, ISOTIS, EVENING.
 - UU: Focusgebied Education and Learning Societies, Zwartepunt Dynamic of Youth en 1ste, 2de en 3de geldstroomonderzoek.
- Veel nadruk op interdisciplinariteit.

Beleidsomgeving:

Veranderende wetgeving (VVE / OKE: KO / KOT, IKK, etc.).

Maatschappelijk debat:

Wordt gevoed door onderzoeksresultaten, maar voedt ook weer het onderzoek.

Vragen voor de toekomst: het stelsel

Voor wie is kinderopvang?

- Is het een dienst aan werkende ouders; is het een dienst aan kinderen of aan allebei?

Hoe ziet een efficiënt en effectief stelsel er uit?

- Hoe gaan we om met de markt en met private equity?
- Hoe geven we de financiering vorm en wat doen we met de prijs?

Hoe gaan we om met de factor tijd?

- Op welke leeftijd heeft een kind toegang en voor hoeveel uur?
- Is ouderschapsverlof onderdeel van het 'eco-systeem'?

Vragen voor de toekomst: het vak

Aantal werkenden (incl. uitzendkrachten) betreft circa 130.000.

- 80% werkt 35 uur of minder (gemiddeld 25,4 uur).
- 33% werkt minder dan 20 uur.
- 94% is vrouw.
- 42% is jonger dan 35 jaar.

Hoge vacature graad; veel personeelwisselingen en bovengemiddeld ziekteverzuim. Ruim de helft van de werknemers kampt met (te) hoge werkdruk.

Hoe houden we het vak aantrekkelijk?

- Wat betekent dat voor de opleiding?
- Wat betekent dat voor de arbeidsvoorwaarden?

Vragen voor de toekomst: het debat

Rond de verkiezingen vooral veel nadruk op de financieringsstructuur:

- VVD: Bijna gratis kinderopvang voor werkenden;
- PvdA/GL: Publieke kinderopvang die voor iedereen toegankelijk is;
- BBB: Beperkte eigen bijdrage voor werkenden, vrijwilligers en mantelzorgers;
- D66: Kinderopvang als publieke voorziening. Voor nu: de overheid vergoedt 96 procent van de kosten van de opvang voor kinderen vanaf 1 tot en met 12 jaar;
- CDA: Bijna gratis kinderopvang voor lage- en middeninkomens; de kinderopvang wordt voor alle kinderen van 2 tot 4 jaar voor twee dagen per week gratis;
- NSC: Geen gratis kinderopvang. “We schrappen het niet-effectieve voornemen om de kinderopvang gratis te maken en werken aan een alternatief voorstel voor een ‘rijke schooldag’”.

Voorzichtige bewegingen richting meer integrale visie (D66; PvdA/GL)

En hoe gaat het nu met het kind?

Maken we dat nog waar?

Hoe dan ook: genoeg vragen
voor een volgend decennium
van onderzoek en

ECCESS seminars!

'In mijn volgende leven wil ik Nederlands zijn.'
Pamela Druckerman, auteur van *Franse kinderen gooien niet met eten*

De Gelukkigste Kinderen van de Wereld

Opvoeden
The Dutch Way

Rina Mae Acosta en Michele Hutchison

NIJGH & VAN DITMAR

De informatie in deze presentatie is met zorg samengesteld,
maar er kunnen geen rechten ontleend worden aan de inhoud.